

[Fibiger.]

Jeg forstår, at man også fra anden side ønsker, vi i et udvalg skal se på størrelsen af de byggelån, der her foreslås ydet, 23 000 kr. Når vi får de oplysninger frem, vi ønsker, vil vi tage stilling til, hvilket beløb der skal kunne anvendes.

Jeg kan tilsige mit partis tilslutning til, at vi fremmer lovgivningsarbejdet på dette område.

Kirkegaard: Det lovforslag, vi her behandler, fastsætter størrelsen af de lån, staten yder til køb af byggerund og til opførelse af arbejderboliger på landet. Såvidt jeg kan skønne, har de fornuftige lånegrænser for denne beskudne del af vort byggeri ikke virket demoraliserende. Den linie har vi forsøgt at holde år efter år, og det skal vi fortsætte med. En både tiltalende og god bolig kan endnu efter den lov, som vi her behandler, tilvejebringes til en meget rimelig pris.

Den stigning af lånegrænserne, som den højtærede landbrugsminister har foreslået, er måske både rimelig og også nødvendig, men erfaringerne har lært os, at vi her er inde på et område, hvor vi skal være forsigtige. Derfor mener jeg, det er rigtigt, at vi ser lidt på de tal i et udvalg.

Fuglsang: Som de andre ærede ordførere, og som det har været tilfældet de foregående år, kan vi kommunister tilsige denne lovgivning om opførelse af landarbejderboliger vor støtte. Denne lovgivning har, som det også er fremhævet flere gange, gennem årene været en ganske god hjælp til at hæve boligstandarden på landet og har gjort det muligt for mange landarbejdere, specielt hvor de havde mulighed for at deltage i arbejdet, at få en bedre bolig.

Spørgsmålet er, som det også har været nævnt, om de lånebeløb, som stilles til rådighed, er store nok. Nu indeholder det lovforslag, der er fremsat her, de sædvanlige forhøjelser, som skulle være en følge af den almindelige prisstigning både på grunde og på byggeri, men som det også har været nævnt, er det samlede rådighedsbeløb desværre ikke blevet forhøjet tilsvarende, og det vil sige, at der år for år kan opføres færre boliger i henhold til denne lov. Det er efter

min mening ikke så godt, eftersom der vitterlig stadigvæk er mange dårlige landarbejderboliger rundt omkring.

Det ville egentlig være ganske interessant at få undersøgt, hvorledes denne sag forholder sig. En tildels privat undersøgelse blev foretaget i 1939 og gav ikke noget særlig opmuntrende resultat. Jeg ved, at der har været nedsat en kommission, som skulle genoptage dette arbejde. Den blev ophævet af venstregeringen, hvad man måske nok forstår, men hvad der er mig en større gåde, er, at ikke den nuværende regering har prøvet på at få dette arbejde genoptaget. Såvidt jeg kan se, er landarbejderboliger også et af de områder, hvor vi er i færd med at sakke agterud f. eks. for vort naboland Sverige. Der har landarbejderforbundet og arbejdsgiverforeningen i 1954 i fællesskab foretaget en undersøgelse, hvorved man kunne påvise en ret stor fremgang i boligstandarder derovre. Jeg kan bare nævne nogle enkelte tal. 85 pct. af lejlighederne var forsynet med indlagt vand og afløb, 52 pct. af landarbejderboligerne havde centralvarme, 32 pct. w. c. og en række andre ting.

Dertil kommer noget andet. Eet er, at man bygger landarbejderboliger, men det betyder ikke, at de gamle rønner, som uheldige familier kan flytte ud af, får lov til at stå ubeboet eller bliver revet ned; nej, der sker det, at nye familier flytter ind, og man oplever også, at kommuner simpelthen benytter disse rønner som husvildeboliger, ofte for familier med mange børn. Det er heller ikke nok blot at skaffe boliger, men de mennesker, som får disse boliger, må også have en rimelig mulighed for at få noget at bestille, som de kan tjene føden ved. Her har vi det berømte eksempel fra Kaas, den nordjyske arbejdsløshedsø, hvor der flyttede 15 mennesker ud fra deres lejligheder og til Ballerup, men kun for at give plads til 15 andre lige så uheldigt stillede familier. Selvom det ikke kommer denne lov ved, vil jeg dog understrege, at eksemplet rejser spørgsmålet om at skaffe arbejde til landarbejderne, og dernæst viser det ganske klart, at vel er det udmærket med landarbejderboliger, men alt taget i betragtning er det vigtigste næsten oprettelsen af selvstændige brug til disse familier.